

	ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ 21+: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024-25
Σχολείο:	1 ^ο Νηπιαγωγείο Ιωαννίνων «Καπλάνειος Σχολή»
Τάξη:	Νήπια-Προνήπια
Τμήμα:	Τμήματα 3
Αριθμός μαθητών:	15-14-15
Συνολικός αριθμός εκπαιδευτικών που συνεργάζονται:	3 (τρεις)
Στοιχεία εκπαιδευτικών (Όνομ/νυμο, Ειδικότητα):	Τσιγκόια Δήμητρα/Νηπιαγωγός Κοντού Πηνελόπη/Νηπιαγωγός Λαγού Αρετή/Νηπιαγωγός
Βασικός προσανατολισμός του ετήσιου Σχεδίου Δράσης (ανάγκες μαθητών/τριών, όραμα σχολείου)	

Στα πλαίσια των εργαστηρίων δεξιοτήτων και συγκεκριμένα στην Τρίτη ενότητα:

<<Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη>>

υποενότητα : «Ο δρόμος της γραφής – Η πορεία των διαφορετικών λαών προς ένα κοινό ζητούμενο - Από τις βραχογραφίες στο ελληνικό φωνητικό αλφάβητο» επιλέξαμε να πραγματοποιήσουμε ένα πρόγραμμα που βασίζεται στην αποδοχή του διαφορετικού και τον αλληλοσεβασμό που είναι βασικές αρχές του πολιτισμού μας. Ωστόσο, ο σεβασμός προς τον άλλο δεν γεννιέται μέσα από θεωρητικές παραινήσεις αλλά από ουσιαστική γνώση της ταυτότητάς του. Η γνώση αυτή εμπλέκει όχι μόνο το παρόν αλλά και το παρελθόν του κάθε πολιτισμού. Η διδακτική προσέγγιση που προτείνουμε καλλιεργεί τον αλληλοσεβασμό γυρίζοντας πίσω στον χρόνο και εξερευνώντας την πορεία των διαφορετικών λαών προς μια κοινή επιδίωξη, τη γραφή και, μέσω αυτής, την επικοινωνία. Οι μαθητές μας, μέσα από μια καινοτόμο μέθοδο, μαθαίνουν για την πρωτοπορία άλλων λαών στην επινόηση και ανάπτυξη της γραφής, ακολουθούν το μονοπάτι της διάχυσης της γνώσης και το ζύμωμα ανάμεσα στους λαούς, τις επιρροές, τα δάνεια. Μια πορεία που καταλήγει τελικά στο κοινό ζητούμενο, ένα εύχρηστο αλφάβητο, το ελληνικό φωνητικό αλφάβητο, που οδηγεί στη δημοκρατία της γνώσης και αποτελεί τη βάση για όλα τα μετέπειτα αλφάβητα του δυτικού κόσμου.

Β. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΚΥΚΛΟ

B1. Σχέδιο Δράσης του Τμήματος - Θεματικός Κύκλος «:Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη»

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024-25	
	Θεματικός Κύκλος:Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ- Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη Επιμέρους Θεματικές Ενότητες/Υποενότητες: Αλληλοσεβασμός και Διαφορετικότητα
	Τίτλος/τίτλοι προγραμμάτων: <<Ο δρόμος της γραφής – Η πορεία των διαφορετικών λαών προς ένα κοινό ζητούμενο - Από τις βραχογραφίες στο ελληνικό φωνητικό αλφάβητο>>
Στόχοι Σχεδίου Δράσης	Δεξιότητες Μάθησης: Κριτική σκέψη, Επικοινωνία, Συνεργασία Δημιουργικότητα. Καλλιεργεί τον σεβασμό στη διαφορετικότητα μέσα από την ισότιμη μελέτη διαφορετικών πολιτισμών. Δεξιότητες Ζωής: Πολιτειότητα, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Προσαρμοστικότητα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα, Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα MIT: Δεξιότητες της τεχνολογίας και της επιστήμης: Τεχνολογίες της Επικοινωνίας Δεξιότητες του νου: Επίλυση προβλημάτων, Μελέτη περιπτώσεων, Κατασκευές

Ακολουθία εργαστηρίων

Εργαστήριο 1

Τίτλος: Η αναγκαιότητα της γραφής

Η αναγκαιότητα της γραφής είναι θεμελιώδης για την ανθρώπινη επικοινωνία, η καταγραφή της γνώσης και η εξέλιξη του πολιτισμού. Μπορούμε να δούμε μέσα από διάφορες διαστάσεις:

1. Μέσο Επικοινωνίας

Η γραφή επιτρέπει στους ανθρώπους να επικοινωνούν πέρα από τον προφορικό λόγο, τόσο χωρικά όσο και χρονικά. Μέσω γραπτών μηνυμάτων, επιστολών, άρθρων ή βιβλίων, η επικοινωνία μπορεί να διατηρηθεί και να φτάσει σε απομακρυσμένους ανθρώπους ή σε μελλοντικές γενιές.

2. Καταγραφή και Διάδοση της Γνώσης

Η γραφή είναι ο βασικός τρόπος αποθήκευσης και μεταβίβασης της γνώσης. Χάρη σε αυτήν, οι επιστημονικές, φιλοσοφικές και ιστορικές πληροφορίες διατηρούνται και εξελίσσονται μέσα στον χρόνο..

3. Διατήρηση της Ιστορίας και της Κουλτούρας

Χωρίς τη γραφή, οι ιστορικές καταγραφές και η πολιτιστική κληρονομιά που χάνονταν ή θα αλλοιώθηκαν μέσα στον χρόνο. Τα γραπτά κείμενα αποτελούν πολύτιμες μαρτυρίες για το παρελθόν των λαών.

Συζήτηση με τα παιδιά για την αναγκαιότητα της γραφής και τη διαφορά που θα είχε στην ανθρωπότητα η έλλειψη της.

Εργαστήριο 2

Τίτλος: Διερεύνηση του προγράμματος

Μαθαίνουμε τη μέθοδο άντλησης πληροφοριών από πηγές, της κριτικής αντιμετώπισης, ανάλυσης και σύνθεσής τους για να φτάσουμε στο τελικό ζητούμενο που είναι η παραγωγή γνώσης. Με τον τρόπο αυτό, οι μαθητές μας καλλιεργούν την κριτική σκέψη τους και μαθαίνουν να βρίσκουν μόνοι τους τον δρόμο προς τη γνώση. Χρησιμοποιώντας βοηθητικό υλικό το οποίο μας βοηθά να κατηγοριοποιήσουμε τις πληροφορίες και να συστηματοποιήσουμε τις γνώσεις που θα προκύψουν.

Αντλούμε πληροφορίες από οποιοδήποτε ιστορικό αντικείμενο ,έργα γλυπτικής ,κοσμήματα ,αναθήματα ,οικιακά σκεύη και αντικείμενα, εργαλεία ,μηχανές.

Εργαστήριο 3

Τίτλος: Βραχογραφίες των σπηλαίων

Θα δούμε βραχογραφίες σπηλαίων που είναι προϊστορικές ζωγραφιές ή χαράγματα που βρίσκονται σε τοίχους και οροφές σπηλαίων, κυρίως από την Παλαιολιθική εποχή. Θεωρούνται από τις πρώτες μορφές τέχνης και επικοινωνίας του ανθρώπου. Χαρακτηριστικά και Θεματολογία. Θέματα: Συνήθως απεικονίζουν ζώα (π.χ. βίσωνες, άλογα, ελάφια), ανθρώπινες φιγούρες, σύμβολα και σκηνές κυνηγιού. Χρώματα: Κατασκευάζονταν από φυσικές χρωστικές, όπως ώχρα (κόκκινο, κίτρινο), κάρβουνο (μαύρο) και άργιλο (λευκό). Τεχνικές: Χρήση δακτύλων, εργαλείων, φυσικού χρώματος μέσα από οστά ή καλάμια. Διάσημες Βραχογραφίες Σπήλαιο Λασκό (Γαλλία) – Εντυπωσιακές παραστάσεις ζώων (17.000 π.Χ.) Σπήλαιο Αλταμίρα (Ισπανία)– Πολύχρωμες απεικονίσεις βισώνων και θα φτιάξουμε τις δικές μας προϊστορικές ζωγραφιές.

Εργαστήριο 4

Τίτλος: Αιγυπτιακή και κρητική Ιερογλυφική γραφή

Αιγυπτιακή Ιερογλυφική Γραφή

Χρονολόγηση : Η χρήση της, γύρω στον 32ο αιώνα π. Χ. με την πρώτη αποκρυπτογραφημένη φράση γραμμένη στην αιγυπτιακή γλώσσα να χρονολογείται από τη Δεύτερη Δυναστεία (28ος αιώνας π. Χ.).

Χαρακτηριστικά :

Περιλάμβανε λεκτικά, συλλαβικά και φωνητικά σύμβολα

Κρητική Ιερογλυφική Γραφή

Χρονολόγηση : Τα κρητικά ιερογλυφικά είναι ένα σύστημα γραφής που χρησιμοποιήθηκε στην Κρήτη κατά την Πρώιμη έως Μέση Εποχή του Χαλκού (περίπου 2100-1700 π. Χ.).

Χαρακτηριστικά :

- ☒ Είναι μια συλλαβική γραφή
- ☒ Χρησιμοποιείται κυρίως σε σφραγιδόλιθους, επιγραφές και δισκία
- ☒ Μερικά σύμβολα μοιάζουν με εκείνα της Γραμμικής Α, γεγονός που δείχνει πιθανή εξέλιξη ή συνάφεια των δύο γραφών.
- ☐ Ένα από τα πιο γνωστά δείγματα είναι ο Δίσκος της Φαιστού , αν και η προέλευσή του και η σχέση του με την Κρητική Ιερογλυφική είναι αμφισβητούμενη.

Τέλος δείχνουμε στους μαθητές μας τους παρακάτω πίνακες συμβόλων, τους ερμηνεύουμε και συζητούμε με τα παιδιά πως η βασική τους αρχή είναι ίδια με αυτή των εικονογραφικών-ιερογλυφικών κειμένων. Τα προτρέπουμε να δημιουργήσουν σε ομάδες ανάλογους πίνακες με σήματα με τους κανόνες της τάξης, του διαλόγου και κατασκευάζουμε το δίσκο της Φαιστού με πηλό .

Εργαστήριο 5

Τίτλος: Σφηνοειδής γραφή

Η σφηνοειδής γραφή είναι ένα από τα πρώτα γνωστά συστήματα γραφής, που αναπτύχθηκε από τους Σουμέριους στη Μεσοποταμία γύρω στο 3100 π.Χ. Χρησιμοποιήθηκε από διάφορους πολιτισμούς.

Χαρακτηριστικά της σφηνοειδούς γραφής

Ήταν αρχικά εικονογραφική, αλλά με την πάροδο του χρόνου εξελίχθηκε σε πιο αφηρημένα σύμβολα.

Γραφόταν σε πήλινες πινακίδες με τη βοήθεια ενός καλαμένιου γραφίδας που άφηνε σφηνοειδή σημάδια.

Σημασία και αποκρυπτογράφηση

Η αποκρυπτογράφηση της σφηνοειδούς γραφής ξεκίνησε τον 19ο αιώνα. Σήμερα, η σφηνοειδής γραφή θεωρείται μια από τις σημαντικότερες ανακαλύψεις στην ιστορία της γραφής, καθώς μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες για τους αρχαίους πολιτισμούς της Εγγύς Ανατολής.

Προσπαθούμε να ερμηνεύσουμε τη σφηνοειδή γραφή μιας επιγραφής και να αποδώσουμε το νόημα. Κατασκευάζουμε πήλινες πινακίδες.

Εργαστήριο 6

Τίτλος: Φοινικικό αλφάβητο

Το φοινικικό αλφάβητο ήταν ένα σύστημα γραφής που αναπτύχθηκε από τους Φοίνικες γύρω στον 11ο αιώνα π.Χ. και αποτέλεσε τη βάση για πολλά μεταγενέστερα αλφάβητα, όπως το ελληνικό, το λατινικό και το αραβικό.

Χαρακτηριστικά του Φοινικικού Αλφαβήτου

Συμφωνογραφικό σύστημα – Αποτελούνταν μόνο από σύμφωνα (22 χαρακτήρες), καθώς τα φωνήεντα προστίθενται νοητά. Γραφόταν από δεξιά προς τα αριστερά.

Ευρεία διάδοση – Μέσω του εμπορίου, το φοινικικό αλφάβητο διαδόθηκε σε όλη τη Μεσόγειο, επηρεάζοντας άμεσα το ελληνικό και τα άλλα ευρωπαϊκά αλφάβητα.

Το φοινικικό αλφάβητο ήταν μία από τις σημαντικότερες εφευρέσεις της αρχαιότητας, καθώς έθεσε τις βάσεις για τα περισσότερα σύγχρονα αλφάβητα!

Αντιστοιχούμε Το φοινικικό αλφάβητο με τα αντίστοιχα γράμματα του ελληνικού αλφάβητου όπως βρέθηκαν χαραγμένα σε διάφορες επιγραφές.

Τίτλος: **Πρώιμο Ελληνικό αλφάβητο –εξέλιξη**

Το πρώιμο ελληνικό αλφάβητο εμφανίστηκε γύρω στον 9ο αιώνα π.Χ. και εξελίχθηκε από το φοινικικό σύστημα γραφής, το οποίο χρησιμοποιούσε ένα σύστημα συμφωνικών χαρακτήρων. Η προσαρμογή του από τους Έλληνες υπήρξε καθοριστική, καθώς προσέθεσαν φωνήεντα, καθιστώντας το πρώτο πλήρες αλφαβητικό σύστημα γραφής στην ιστορία.

Υιοθέτηση από το φοινικικό αλφάβητο

Οι Έλληνες δανείστηκαν πολλά γράμματα από το φοινικικό αλφάβητο, αλλά προχώρησαν σε σημαντικές αλλαγές.

Εισήγαγαν τα φωνήεντα (Α, Ε, Ι, Ο, Υ) δίνοντας σαφήνεια στην προφορά των λέξεων.

Αποτελούνταν από 24 γράμματα, που είναι και τα σημερινά του ελληνικού αλφαβήτου.

Το ελληνικό αλφάβητο, χάρη στην εισαγωγή φωνηέντων και στη σαφήνεια του συστήματός του, αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία των λατινικών και κυριλλικών αλφαβήτων, επηρεάζοντας τη γραφή πολλών γλωσσών στον κόσμο.

Αντιστοιχούμε τα Φοινικικά γράμματα με τα αντίστοιχα Ελληνικά και γράφουμε το όνομα μας και κάποιες καθημερινές λέξεις.

Αξιολόγηση του προγράμματος

Προσαρμογές για τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών/τριών	Περιγραφή (π.χ. δίνονται οδηγίες για τη διαφοροποίηση, δίνεται σε πολύγλωσση μορφή, προβλέπονται κατάλληλες προσαρμογές ή κατάλληλα προσαρμοσμένες δράσεις, αναφέρονται παραδείγματα προσαρμογών)

